

Lærarar hava skyldu at duga føroyskt

Landsstýrismaðurin í undirvísing- og mentamállum heldur, at næmingar úr læraraskúlanum eiga at duga rætt føroyskt eftir lokna útbúgving. Tað eru teir, ið saman við fjølmiðlunum ávirka málið

JOHN JOHANNESSEN

– Sjálvsagt eiga allir lærarar, ið fáa prógv frá læraraskúlanum at duga at skriva rætt føroyskt. Tað eru jú teir, ið skulu læra føroyska mál- ið viðari til næmingarnar.

Signar á Brúnni, landsstýrismaður, er samdur við portum í sjónarmiðnum, sum Jústines Eidesgaard skrivaði í Sosialinum í gjár um føroyska málið.

Jústines gjørdi vart við, at tað ikki nyttar hjá føroyskum málhirdum at rópa upp um, at føroyingar ikki duga nógv væl føroyskt, tá tað ofta júst eru teir, ið eru lærarar í føroyskum. Jústines Eidesgaard vísti á, at tað tiskil eru júst hesir menn, ið hava ábyrgdina av, at føroyingar ikki duga nógv væl føroyskt.

Harafurtur vísti Jústines Eidesgaard á, at nógvir lærarar als ikki duga nógv væl føroyskt, til at læra næmingarnar málið.

Læra ikki skrivning á Læraraskúlanum

Signar á Brúnni ásannar, at allir lærarar ikki duga nógv væl at skriva føroyskt. Men hann visir á, at næmingarnir á Læraraskúlanum ikki beinleiðis læra at stava føroyskt.

– Tá læraraskúlanæmingarnir koma á læraraskúla, hava teir flestu frammanundan fyrst gingið í fólkskúla og síðani í studentaskúla. Tí verður roknað við, at teir duga at skriva føroyskt, og tí verður ikki gjørt so nógv við at læra læraraskúlanæmingar at stava føroyskt á Læraraskúlanum.

Landsstýrismaðurin í undirvísing- og mentamállum heldur, at um næmingar, ið koma á Læraraskúlan veruliga ikki duga at skriva føroyskt nógv væl, eigur at umhugsast, um læraraskúlanæmingar ikki eiga at fara ígjøgnum alla undirvísingarmylluna í føroyskum enn eina ferð. Hann visir í hesum sambandi á, at tað jú eru lærarnir, ið skulu læra ungu næmingarnir at orða seg rætt á føroyskum og at stava føroyskt rætt. Tí heldur hann tað hava alstóran týðning, at lærarar eru so

stinnir í føroyskum, sum gjørligt.

Men spurningurin til Signar á Brúnni er so, um fólk ikki longu eiga at duga føroyskt til fulnar, tá tey eru liðug við fólkskúlan.

– Öll eiga sjálvsagt at duga at skriva føroyskt, tá tey eru liðug við skúlan. Men vit vita, at tað er so ymiskt, hvussu tað liggur fyri hjá einstaka næminginum at læra føroyskt. Hjá summum liggur væl fyri at læra mál og hjá øðrum liggur verri fyri. Soleiðis fer tað altíð at verða, visir fyrrverandi lærarin og núverandi landsstýrismaðurin á.

Danska frálæruutilfarið stóra ávirkan

– Eg haldi, at lærarar gera nógv burtúr at læra næmingarnar føroyskt, og málburðurin millum ung er eisini nógv betri nú enn fyrr, sigur Signar á Brúnni.

Landsstýrismaðurin greiðir frá, at gjøgnum sínar royndir sum lærari í føroyskum hevur hann lagt til merkis, at tað, ið órogyvar føroyska málið millum skúlanæmingar mest, eru tær sokallaðu danismurnar. Men hesum heldur hann einki løgi vera í, tá meginparturin av frálæruutilfarinum er danskur.

– Tað merktist ofta á skrivlugu avrikunum hjá næmingunum, at ávisar vendingar eru danskar, og somuleiðis hendir tað, at setningsbygnaðurin rætt og slætt er danskur. Men hetta er ikki so løgi, tá vit hvønn dag lurta eftir donskum máli í sjónvarpinum samstundis og ofta eisini samskifta á donskum.

Stirvnir málhirdar

Signar á Brúnni heldur tað vera gott tekin, at føroyingar kjakast dúgliga um málið. Hetta, heldur hann, sýnir, at vit hava áhuga fyri málinum. Landsstýrismaðurin heldur, at tað ikki ger so nógv um ymiskir málhirdar stundum tosa heldur ógvulsiga um, at føroyingar ikki duga nógv væl føroyskt, tí hetta birtir upp undir kjakið.

Tó setir Signar á Brúnni spurnartekin við, um

summur málhirdar ikki eru heldur stirvnir, tá teir allatíðina tvíhalda um forna málið og ikki góðtaka, at málið broytist við tíðarinnar ráki.

– Eg haldi als ikki føroyska málið vera fyri hóttafalli. Tað er ikki rætt, at øll fjølmiðlafólk duga illa at málbera seg á føroyskum. Eg kenni nógv fjølmiðlafólk, ið duga væl at bera boðskapin fram á góðum føroyskum, visir landsstýrismaðurin á. Men hann ger tó samstundis vart við, at tað finnst nokur fjølmiðlafólk, ið kundu gjørt arbeiði sitt betur. Í hesum sambandi nevnr landsstýrismaðurin fyrrverandi útvarpsstöðina, Atlantic Radio, ið hevði ein sokallaðan »smartan« málburð, ið ikki var hóskaði.

Miðlafólk á skeið

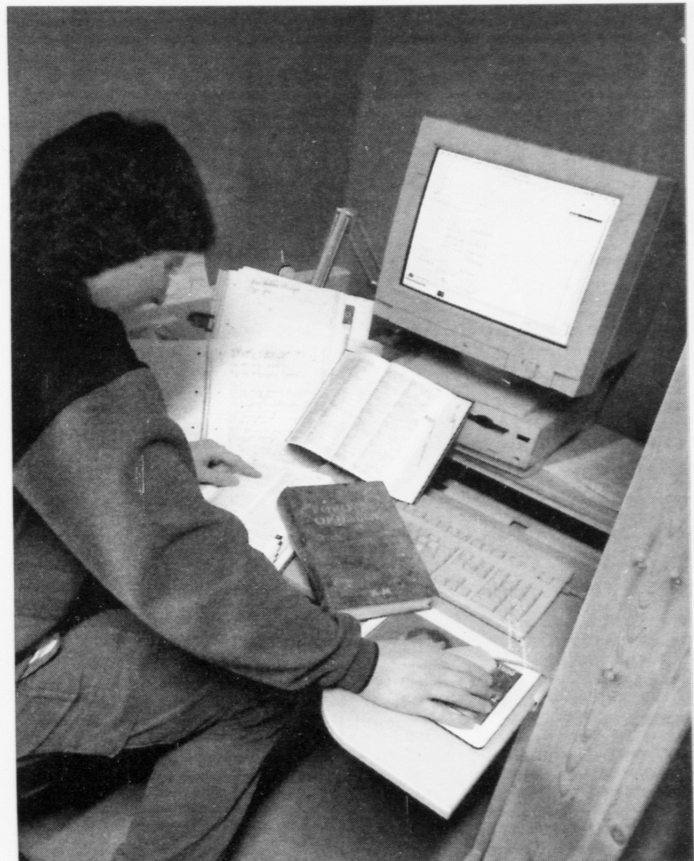
Signar á Brúnni ger vart við, at eftir hansara tykki, hava miðlarnir ómetaliga stóra ávirkan á málburðin í landinum, og tí hevur tað alstóran týðning, at fjølmiðlafólk í stóran mun leggja seg eftir at vanda sær um málið. Tískil heldur landsstýrismaðurin, at øll fjølmiðlafólk áttu at fingið í bði ókeypis skeið á Fróðskaparsetrinum.

– Flestu fjølmiðlafólk eru útbúgvin í Danmark. Tí eru tey von at orða seg á donskum, og sjálvsagt verður málburður teirra gjøgnum tíðina ávirkaður av hesum. Og tiskil er einki løgi í, at málburðurin í miðlunum verður ávirkaður av donsku útbúgvingini.

– Fjølmiðlarnir stýra veruliga málinum. Fólk taka tað til sín, sum tey fáa gjøgnum miðlarnar. Tí er tað ógvuliga umráðandi, at vit skjótt fáa eina føroyska fjølmiðlaútbúgving, staðfestir mentamálaráðharrin.

Signar á Brúnni visir at enda á, at málSENDINGAR í útvarpinum og í sjónvarpinum hava ógvuliga góða ávirkan á málið, og heldur hann hetta vera eina gongda leið fyri framhaldandi at hjúkla um móðurmálið.

Lesið meira um evnið á síðu 9

Landsstýrismaðurin í undirvísing- og mentamállum er samdur í, at tíðindafólk eins og lærarar hava skyldu til at leggja seg eftir góðum málburði

BRÚKTIR BILAR

MERKI	LITUR	ÁRG.	KM.	KR.
Opel Astra 1.6 i stw	Reyður	okt-92	192.000	72.000,-
VW Polo Diesel	Grønur	des-93	155.000	65.000,-
Ford Escort	Gráur	aug-87		15.000,-
Ford Sierra	Svartur	sept-87		15.000,-
Mazda 323	Reyður	87	170.000	28.000,-
Daewoo Lanos 1,5	Reyður	mai-99	2.700	120.000,-
Toyota Hiace Diesel	Hvítur	86	202.000	20.000,-
Ford Escort	Reyður	aug-89		25.000,-
Ford Sierra	Svartur	mar-88		16.700,-
Volvo 760	Gráur	nov-83		48.000,-
Toyota Carina	Gráur	mar-87		15.000,-
Opel Rekord	Bláur	des-85		14.900,-
Toyota Carina	Grønur			19.900,-
Toyota Crown Diesel	Svartur			5.000,-
Nissan Sunny	Reyður	sept-86		25.000,-
Toyota Camry 2,0 Gli aut	Hvítur	feb-89		29.000,-
Nissan Sunny Aut	Hvítur	nov-87		15.000,-
Toyota Camry 2,0 Gli	Reyður	87	202.000	30.000,-
Ford Escort	Bláur	apr-94		70.000,-
VW Polo	Reyður	jun-85		9.000,-
Daewoo Nubira 1,6 Stw	Grønur	99	2.700	139.000,-
Opel Corsa 1,4 Si 90 Hk	Svartur	jun-95	78.000	79.000,-

ES

Brúktbilasølan hjá
P/f Esmar Simonsen
Tel. 44 44 05 • Fax 44 46 29